परिशिष्टम्

(अ) तरतमवाचका: ।

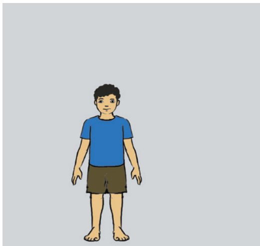
उन्नत: बालक:

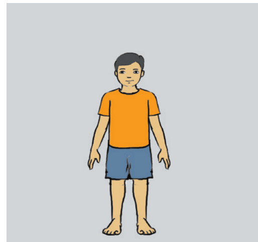
उन्नततर: बालक:

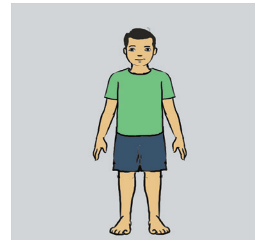
उन्नततम: बालक:

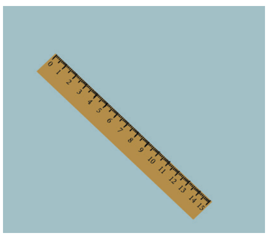
दीर्घा मापिका

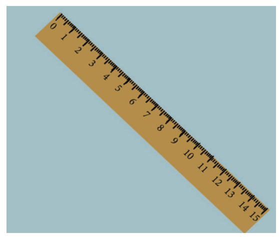
दीर्घतरा मापिका

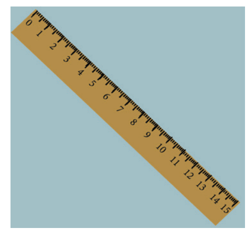
दीर्घतमा मापिका

बृहत् पुस्तकम्

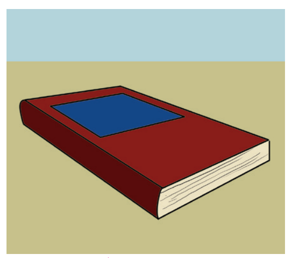
बृहत्तरं पुस्तकम्

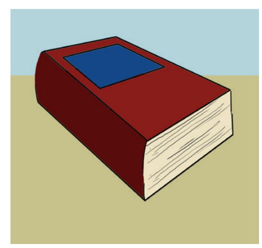
बृहत्तमं पुस्तकम्

क्रमाङ्क:	विशेषणम्	तरवाचकम्	तमवाचकम्
१	बलवत्	बलवत्तर (बलीयस्)	बलवत्तम(बलिष्ठ)
२	साधु	साधुतर	साधुतम
३	स्वादु	स्वादुतर (स्वादीयस्)	स्वादुतम (स्वादिष्ठ)
४	स्थूल	स्थूलतर	स्थूलतम
५	दीर्घ	दीर्घतर	दीर्घतम
६	वृद्ध	वृद्धतर (ज्यायस्)	वृद्धतम (ज्येष्ठ)
७	अल्प	अल्पतर (कनीयस्)	अल्पतम (कनिष्ठ)
८	प्रशस्य	प्रशस्यतर (श्रेयस्)	प्रशस्यतम (श्रेष्ठ)
९	सूक्ष्म	सूक्ष्मतर	सूक्ष्मतम

१) मध्यमा अनामिकाया: **दीर्घतरा** । २) मध्यमा पञ्च-अङ्गुलिषु **दीर्घतमा** ।

३) पाण्डवेषु भीम: **बलिष्ठ:** । ४) पाण्डवेषु युधिष्ठिर: **ज्येष्ठ:** ।

तर-तम-इष्ठ-प्रत्ययान्त-विशेषणानां रूपाणि अकारान्तानि ।

अत: देव-वन-मालानां रूपसदृशानि भवन्ति।

ईयस्-प्रत्ययान्त-विशेषणानां रूपाणि स-कारान्तानि ।

(आ) च्वि–रूपाणि ।

कृष्णीकरोति, धवलीकरोति, स्पष्टीकरोति, मलिनीभवति, लघूकरोति इत्यादीनि च्वि–रूपाणि ।

फेनकः वस्त्रं **स्वच्छीकरोति** ।
फेनकः अस्वच्छं वस्त्रं
स्वच्छं करोति, इति अर्थः ।

धूलिकणैः युतकं **मलिनीभवति** । धूलिकणैः अमलिनं युतकं
मलिनं भवति, इति अर्थः ।

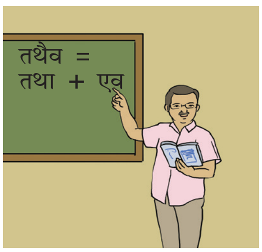

शिक्षकः शब्दं **स्पष्टीकरोति** ।
शिक्षकः अस्पष्टं शब्दं
स्पष्टं करोति, इति अर्थः ।

विशेषणम् + च्वि–प्रत्ययः + कृ/भू धातुरूपाणि = 'च्वि'–रूपम् ।

✻ कृष्णीकरोति – अकृष्णं कृष्णं करोति ।
पूर्वं कृष्णं न आसीत् । अधुना कृष्णं करोति/ कृष्णत्वं प्राप्नोति ।
एवं, या स्थितिः पूर्वं नासीत् तथा नूतनां स्थितिं करोति/प्राप्नोति तत्र 'च्वि'रूपं प्रयुज्यते ।

(इ) नामधातुः ।

मधुना सिञ्चयेत् निम्बम् ।
किन्तु निम्बः **मधुरः** न **भवति** ।
मधुना सिञ्चयेत् निम्बम् ।
किन्तु निम्बः न **मधुरायते** ।

चन्द्रमाः विश्वं **धवलं करोति** ।
चन्द्रमाः विश्वं **धवलयति** ।

प्रासादशिखरस्थोऽपि
काकः **गरुडः** न **भवति** ।
प्रासादशिखरस्थोऽपि
काकः न **गरुडायते** ।

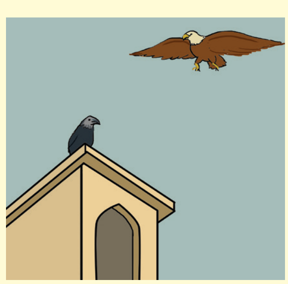

यत्र वृक्षाः न सन्ति ।
तत्र एरण्डः अपि **द्रुमः भवति** ।
यत्र वृक्षाः न सन्ति ।
तत्र एरण्डः अपि **द्रुमायते** ।

एतानि नामतः/विशेषणातः निर्मितानि क्रियापदानि ।